

S Les Termes Romanes el 50è aniversari

Sant Boi commemorarà durant 2003 cinquanta anys de convivència amb les Termes Romanes, l'element més significatiu del patrimoni històric de la ciutat. La tardor de 1953, un grup d'homes capitanejats pel paleta Ramon Mas i Campderrós van iniciar, al carrer Hospital, l'excavació arqueològica del jardí particular a sota del qual va aparèixer aquest interessant vestigi del nostre passat remot, un dels conjunts termals més ben conservats de Catalunya.

Programa d'activitats. Cinquanta anys després, la ciutat ha dissenyat un ambiciós programa d'activitats commemoratives. La celebració de l'aniversari serà una oportunitat històrica per donar a co-nèixer aquest patrimoni als habitants de Sant Boi i de tot Catalunya.

Exposició sobre els romans. La primera cita prevista és la inauguració, el 30 de març vinent, de l'exposició itinerant *Rubricatum. Roma al Baix Llobregat*, un treball divulgatiu sobre les empremtes de la presència romana a la nostra comarca. L'exposició es podrà visitar a Can Torrents fins a finals del mes d'octubre i constarà de nou àmbits expositius. En paral·lel, hi haurà visites comentades i tallers didàctics. Després, l'exposició circularà per diversos museus de la comarca. Els àmbits expositius que trobaran els visitants són: Quan tots els camins duen a Rom; La forma de la comarca: un Baix Llobregat sense delta; Qui hi vivia abans dels romans; L'arribada dels

romans; La mineria i la metallúrgia; La fundació de Barcino i la Via Augusta; La vinya i el vi; Els canvis posteriors; i La vida quotidiana.

Jornades arqueològiques. La celebració de l'aniversari es clourà el pròxim octubre, quan la nostra ciutat acollirà unes jornades científiques, d'abast comarcal i autonòmic, sobre la recerca arqueològica. Entre altres aspectes, els assistents repassaran les principals troballes fetes al Baix Llobregat des de l'any 1989, data del primer congrés comarcal, celebrat a Castelldefels.

Més propostes. Altres activitats previstes són un cicle de conferències divulgatives que avaluaran, per exemple, els resultats de les darreres excavacions fetes a la ciutat; l'edició d'un llibre divulgatiu sobre les termes; i l'exposició "L'altra història de les Termes", que s'inaugurarà pels volts de la Festa Major i proposarà un recorregut històric per aquests cinquanta anys d'excavacions, oblit, recuperació i exhibició pública del monument.

Una exposició rastrejarà a Sant Boi a partir de finals de març

nes celebren aquest 2003 ari de la seva descoberta

arç la profunda petjada que el poble romà va deixar al Baix Llobregat

Després de la Guerra Civil, l'historiador Carles Martí i Vilà va ser, amb el suport de l'intel·lectual Jordi Rubió i Balaguer, la figura cabdal en la investigació del passat més remot de Sant Boi. Gràcies a la seva feina va aparèixer un document de l'arxiu parroquial de 1826 on Pere Puig, antic prior de la vila, esmentava un carrer, el carrer "de la Mezquita", on hi havia soterrades restes arquitectòniques d'interès. La curiositat suscitada per aquest fet va fer que un grup de persones, encapçalades pel paleta Ramon Mas i Capderrós, iniciessin l'excavació del jardí del número 7 del carrer Hospital, on sospitaven que podien trobar-hi les restes. El resultat va ser, efectivament, la troballa de l'element arquitectònic més important mai descobert a Sant Boi. Això no obstant, les Termes Romanes van haver de patir a partir d'aquell moment una llarga llista d'entrebancs i desgràcies (crisis i baralles polítiques, problemes de finançament, inundacions i, fins i tot la mort de Ramon Mas en un accident laboral treballant al monument). Les termes van quedar orfes, oblidades i abandonades en la pràctica durant alguns anys. Afortunadament, la recuperació de la normalitat democràtica va permetre reobrir el camí per protegir el monument i adequar-lo com a part del futur Museu de Sant Boi. L'edifici actual va obrir les portes al públic l'Onze de Setembre de 1998, ara fa cinc anys. Milers de santboians i santboianes l'han vist i coneixen ara una mica millor el nostre passat romà.

El que hem de saber de la història 'romana' de Sant Boi...

Alfabet. Els ibers són el poble més antic de la península Ibèrica que ens ha deixat un alfabet propi. Al Baix Llobregat se'n conserven alguns escrits. Un dels més extensos es troba sobre un plat de ceràmica que es va trobar a la Vila Vella de Sant Boi.

Via Augusta. El Sant Boi romà formava part del territori de Barcino, que es va fundar a final del I segle aC per impuls d'August. El límit d'aquell territori estava a Martorell, on encara se'n conserva un arc de triomf de la Via Augusta. Un dels ramals d'aquesta gran 'carretera' romana passava per Sant Boi.

Vinaters. Les explotacions de vi van donar fama i riquesa als assentaments romans del Baix Llobregat. Les àmfores que transportaven el vi portaven estampilles amb el nom del fabricant. El més conegut fou Iulius Anicetus, de la Vila Vella de Sant Boi. També ens consten els noms dels 'santboians' Quadratus, Sabinus i Thallus.

Bany. Les Termes Romanes de Sant Boi són el millor exemple de banys romans privats del Baix Llobregat i un dels millors de Catalunya

Ceràmica. Al jaciment del camí del Llor va aparèixer l'any 1983 una gran quantitat de ceràmica ibèrica i romana. L'estudi d'aquest material (en especial, de les eines que s'hi feien servir) és molt il·lustrador sobre el pas d'un tipus de societat a l'altra.

Un monstre. Al jaciment de La Muntanyeta va aparèixer, al fons d'una sitja, una gerra de bronze romana decorada a la nansa amb un cap de Gòrgona. Aquest monstre mitològic petrificava qui el mirava.

